

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΘΗΝΑΡΧΕΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ «ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΡΧΙΤΕΛΕΙΟΙ»

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΩΝ ΝΑΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΝΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapostoloi.gr e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com τηλ. 210 8027738

ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013

Γ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ
ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ
Έτος 6^ο Τεύχος 246



Γ' Κυριακή των Νηστειών: Της Σταυροπροσκυνήσεως

Την τρίτη Κυριακή των Νηστειών η Εκκλησία μας προβάλλει στους πιστούς της τον Σταυρό του Κυρίου. Κατά το συναξάρι της ημέρας: «Επειδή με τη σαραντήμερη νηστεία, κατά κάποιον τρόπο σταυρωνόμαστε και εμείς με τη νέκρωση από τα πάθη, κι έχουμε μια αίσθηση πικρίας με το να μας δημιουργείται ακηδία και κατάπτωση, μπλαινει μπροστά μας ο τίμιος και ζωοποιός Σταυρός, σαν αναψυχή και στήριγμά μας, και σαν υπόμνηση του Πάθους του Κυρίου μας Ιησού Χριστού και παρηγοριά: αν ο Θεός μας σταυρώθηκε για μας, πόσα πρέπει να κάνουμε εμείς για χάρη Του;

Ανακουφίζομαστε λοιπόν από τους κόπους μας, με την παράθεση των δεσποτικών θλίψεων και με την υπόμνηση και ελπίδα της δόξας που ήρθε μέσα από τον Σταυρό». Κι είναι πράγματι μία επιπλέον ευκαιρία που δίνει η Εκκλησία για να προβληματιστούμε πάνω στο μέγιστο μυστήριο της Σταυρικής Θυσίας του Κυρίου μας.

1. Ο Σταυρός του Χριστού: ιστορικό γεγονός.

Στο Σύμβολο της Πίστεως, εκεί που αναφέρεται στον Σταυρό του Κυρίου, λέει: «Σταυρωθέντα τε υπέρ ημών επί Ποντίου Πιλάτου». Ο Χριστός σταυρώθηκε στην Ιουδαία επί της ηγεμονίας του Ποντίου Πιλάτου. Η σταύρωση δηλαδή έχει ιστορικές συντεταγμένες. Δεν αποτελεί ένα μύθευμα – συνέβη «μια φορά κι έναν καιρό», δηλαδή ποτέ. Ούτε πάλι κατανοείται ως πιθανή ψευδαισθηση ορισμένων πιστών. Πρόκειται για γεγονός της ιστορίας, που προκαλεί τον οιονδήποτε, πιστό ή αμφισβητία, να ερευνησει το γεγονός, να το ψηλαφήσει με ανθρώπινα μέσα, να το εντάξει μέσα σε ευρύτερα πλαίσια. Με άλλα λόγια, η αποδοχή της ιστορικότητας του Ιησού Χριστού και των παθών Του είναι αναμφισβήτητη. Μόνον κακοπροαίρετοι και ελλειμματικοί κατά τον νου προκαλούν ερωτηματικά πάνω στα αυτονόητα. Η ίδια η ιστορία όμως τους διαψεύδει. Ο Χριστός έπαθε «επί Ποντίου Πιλάτου».

Για τους πιστούς όμως υπάρχει και η οραματική επιβεβαίωση του γεγονότος της Σταύρωσης και από πολλούς αγίους. Δεν είναι λίγοι οι άγιοι που «είδαν» με τη χάρη του Θεού τα γεγονότα του Πάθους. Θυμόμαστε για παράδειγμα το περιστατικό του Γεροντικού με τον όσιο Ποιμένα. Σε έκσταση ενρικόμομενος αλλοιώθηκε το πρόσωπό του, ενώ δάκρυα το αυλάκωναν πυκνά. Και πιεζόμενος από τους μαθητές του ομολόγησε: «Ήμουν κάτω από τον Σταυρό του Κυρίου με την Παναγία Μητέρα Του και τον άγιο Ιωάννη. Πόσο θα ήθελα διαρκώς να κλαίω έτσι μαζί τους!» Παρόμοιο όραμα – και όχι μία μόνο φορά – έζησε και ο μεγάλος Γέροντας της εποχής μας π. Πορφύριος. Κι εκείνος Μεγάλη Πέμπτη βράδυ, αλλά και άλλη φορά, «είδε» τον Εσταυρωμένο και συγκλονισμένος, τόσο που δεν μπόρουσε να συνεχίσει την ακολουθία, έζησε στιγμές από το άγιο Πάθος Του.

2. Ο Σταυρός: μυστήριο μέγα.

Αν όμως η ιστορικότητα της Σταύρωσης του Κυρίου είναι αναμφισβήτητη, εκείνο που

δημιουργεί πρόβλημα αποδοχής είναι το είδος του σταυρικού μαρτυρίου του Χριστού. Το μαρτύριο του Χριστού δεν είναι κάτι το εξωτερικό: βάσανα που φαίνονται. Τέτοια βάσανα σωματικής μορφής πέρασαν άνθρωποι, προ Χριστού και μετά Χριστόν. Το μαρτύριο του Χριστού είναι ποιοτικό, έχει δηλαδή βάθος που δεν μπορεί να προσεγγιστεί παρά μόνον με την πίστη. Διότι επάνω στον Σταυρό δεν πάσχει ένας άνθρωπος, αλλ' ο ίδιος ο Υιός του Θεού ως άνθρωπος.

Η εν πίστει προσέγγιση – δείγμα της χάριτος του Θεού – διανοίγει τους οφθαλμούς της καρδιάς για να δει ο άνθρωπος την πραγματικότητα: την άρση της αμαρτίας του κόσμου από τον Χριστό. Ο Χριστός πάνω στον Σταυρό «αίρει την αμαρτίαν του κόσμου», γεγονός που σημαίνει ότι καταργείται για τον άνθρωπο «το σώμα της αμαρτίας» - δεν αμαρτάνει αναγκαστικά πια ο άνθρωπος – και συμφιλιώνεται με τον Θεό. Με τον Σταυρό του Χριστού έτσι διανοίχτηκε η κλειστή θύρα της Βασιλείας των Ουρανών. Ο Ουρανός έγινε φιλικός και πάλι προς αυτόν. Ό,τι έχασε ο άνθρωπος από την ανυπακοή των πρωτοπλάστων, το κέρδισε πολύ περισσότερο τώρα, με τη μέχρι θανάτου υπακοή του Χριστού, του νέου Αδάμ. «Παρ' ότι ήμασαν εχθροί με τον Θεό, μας συμφιλίωσε μαζί Του ο σταυρικός θάνατος του Υιού Του...Κι όπως η παρακοή του ενός ανθρώπου έκανε όλη την ανθρωπότητα αμαρτωλή, έτσι και με την υπακοή του ενός θα αναγνωριστούν όλοι δίκαιοι από τον Θεό» (Ρωμ. 5, 10, 19). «Άρα ουκέτι εστέ ξένοι και πάροικοι, αλλά συμπολίται των αγίων και οικείοι του Θεού» (Εφ. 2, 19).

Η άρση της αμαρτίας του κόσμου δεν σχετίζεται με ορισμένες μόνον εποχές. Ο Χριστός «αίρει την αμαρτίαν» σύμπαντος του κόσμου: του προ Αυτού, του κατά την εποχή Του και του μετά από Αυτόν. Έτσι δεν υλάρχει κανείς που να μην είναι ενταγμένος στην κίνηση αγάπης Του, ενώ, ακριβώς γι' αυτό, δεν υλάρχει αμαρτία ασυγχώρητη. Εκείνος που θα επικαλεστεί μετά τη σταύρωση του Κυρίου τις πολλές και μεγάλες αμαρτίες του για να δικαιολογήσει την απομάκρυνσή του από τον Θεό, ουσιαστικά βλασφημεί τον Σταυρό Εκείνου. Είναι ευνόητο μετά τα παραπάνω ότι οποιαδήποτε λογική προσπάθεια κατανόησης του μαρτυρίου του Χριστού διαστρέφει το μαρτύριο και το πάθος Του. Διότι το υποβαθμίζει σε κάτι το φυσικό και ανθρώπινο μόνο. Ο Σταυρός του Χριστού, που αποκορφώνει το όλος πάθος της ζωής Του, είναι μυστήριο μεγάλο. Αποτελεί θέα των πιστών που κατ' αναλογία της πίστεώς τους βιώνουν τη χάρη του Θεού μέσα στην καρδιά τους.

3. Ο Σταυρός: φανέρωση της αγάπης του Θεού.

Η αποδοχή του Σταυρού του Κυρίου ως μυστηριακού γεγονότος οδηγεί στην υπέρβαση της παγίδας των «αναλύσεων». Οι αναλύσεις σχετικοποιούν το μυστήριο του Σταυρού και το υποβιβάζουν, όπως είπαμε, στο επίπεδο της ανθρώπινης λογικής. Στην παγίδα αυτή δυστυχώς έπεσαν στο παρελθόν η Δυτική θεολογία και όσοι από τους ορθόδοξους θεολόγους έπεσαν με Δυτικά κριτήρια. Δεν ξεχνάμε για παράδειγμα την προσπάθεια του Ανσέλμου Κανταουρίας, που προβληματιζόταν πάνω στο ερώτημα «γιατί έγινε άνθρωπος ο Θεός και γιατί έλαθε». Και η απάντηση που έδινε αποκάλυπτε τη δικανική-νομική κατανόηση της σωτηρίας του ανθρώπου από τον Θεό: να εξιλεωθεί ο Θεός με το πάθος του Υιού Του.

Η ορθόδοξη Εκκλησία απέφυγε τον πειρασμό. Προβληματίστηκε μόνο πάνω στο «έδει παθείν τον Χριστόν», έπρεπε να πάθει ο Χριστός, που σήμαινε γι' αυτήν κυρίως δύο πράγματα: 1. Το μέγεθος της αμαρτίας του ανθρώπου, τέτοιας που η διδασκαλία μόνη του Χριστού ή και τα θαύματά Του δεν ήταν ικανά προς σωτηρία. Έπρεπε να θυσιαστεί για να αρθεί το χάσμα που η αμαρτία είχε θέσει μεταξύ ανθρώπου και Θεού. 2. Την άπειρη αγάπη του Θεού, που δεν διστάζει να θυσιάσει και τον μονογενή Του Υιό για να σωθεί ο κόσμος. «Ούτω γαρ ηγάπησεν ο Θεός τον κόσμον, ώστε τον Υιόν Αυτού τον μονογενή έδωκεν, ίνα πας ο πιστευών εις Αυτόν μη αλόηται, αλλ' έχη ζωήν αιώνιον» (Ιωάν. 3, 16).

Ο προβληματισμός πάνω στην αγάπη του Θεού έθετε για την Ορθόδοξη Εκκλησία και το θέμα της δικαιοσύνης Του. Η δικαιοσύνη του Θεού φανερώθηκε στον Σταυρό ως αγάπη, που σήμαινε κατ' άνθρωπον αδικία. Και τούτο γιατί ανθρώπινα δεν μπορεί να νοηθεί η καταδίκη του αθώου – του Χριστού που πάσχει υπέρ του αμαρτωλού κόσμου - και η δικαίωση των ενόχων – των ανθρώπων που απαλλάσσονται από την καταδίκη. Η

ανθρώπινη δικαιοσύνη απαιτεί το αντίθετο: την καταδίκη του ενόχου και την απαλλαγή του αθώου. Έτσι με τον Σταυρό ιδίως του Χριστού διαπιστώθηκε ότι η θεία δικαιοσύνη δεν λειτουργεί με τα μέτρα τα ανθρώπινα. Αν λειτουργούσε έτσι, το ανθρώπινο γένος θα έπρεπε λόγω της αμαρτίας του να αφανιστεί. Ευτυχώς για εμάς μέτρο της δικαιοσύνης του Θεού είναι η άπειρη αγάπη Του.

Η πατερική παράδοση ελεσήμενε την αλήθεια αυτή, όπως για παράδειγμα την εκφράζει ο μεγάλος Ισαάκ ο Σύρος: «Μην ονομάζεις τον Θεό δίκαιο. Διότι η δικαιοσύνη του Θεού δεν γνωρίζεται στα έργα σου... Πώς θα ονομάσεις τον Θεό δίκαιο, όταν διαβάζεις στο ευαγγέλιο για τον μισθό των εργατών; Φίλε, λέγει, δεν σε αδικώ, θέλω να δώσω και σ' αυτόν τον τελευταίο όσα έδωσα και σ' εσένα. Εάν ο οφθαλμός σου είναι πονηρός, όμως εγώ είμαι αγαθός. Πώς θα ονομάσει κανείς δίκαιο τον Θεό, όταν διαβάζει στο ευαγγέλιο τα περί του ασώτου υιού, που εκόκρπισε τον πατρικό πλούτο σε ασωτείες, και όταν έδειξε μόνο κατάνυξη, πώς έτρεξε ο πατέρας και έπεσε στον τράχηλό του, και του έδωσε εξουσία πάνω σ' όλον τον πλούτο...Πού είναι η δικαιοσύνη του Θεού; Διότι ήμασταν αμαρτωλοί, και ο Χριστός απέθανε για χάρη μας;»

4. Ο Σταυρός: κλήση προς μετοχή.

Η απορροή τόσων μεγάλων δωρεών για τον άνθρωπο από τον Σταυρό του Χριστού - κατάργηση της αμαρτίας, συμφιλίωση με τον Θεό, επανένταξη στη Βασιλεία του Θεού - είναι γνωστό ότι προϋποθέτει και την αποδοχή του ανθρώπου. Αν ο άνθρωπος δεν πιστεύει στον Χριστό, αν δεν γίνει μέλος του μυστικού σώματός Του, της Εκκλησίας, οι δωρεές αυτές παραμένουν ανενέργητες γι' αυτόν και κενές περιχομένου. Διότι προς σωτηρία του ανθρώπου απαιτείται όχι μόνο η χάρη του Θεού, αλλά και η δική του η θέληση. Πώς λοιπόν πιο συγκεκριμένα μετέχει κανείς στον Χριστό, δηλαδή γίνεται μέτοχος των δωρεών της σταυρικής Του θυσίας;

Με το βάπτισμα. Το βάπτισμα αποτελεί συμμετοχή στον θάνατο και την Ανάσταση του Κυρίου. Όταν τριτώς καταδύεται και τριτώς αναδύεται ο άνθρωπος από την κολυμβήθρα, την «κοιλιά» της Εκκλησίας, συμμετέχει στον θάνατο και την Ανάσταση Εκείνου. Με τη συμμετοχή του αυτή καθαρίζεται, «πεθαίνει», από κάθε αναγκαστική ροπή αμαρτίας και βγαίνει νέος, αναστημένος άνθρωπος. Ο Χριστός γεννιέται μέσα του και γίνεται μέλος του σώματός Του. «Πραγματικά, το βάπτισμά μας σημαίνει πώς συμμετέχουμε στον θάνατο και στην ταφή του Χριστού. Κι όπως ο Πατέρας Θεός με τη δύναμή Του ανέστησε τον Χριστό από τους νεκρούς, το ίδιο κι εμείς μπορούμε να ζήσουμε μία νέα ζωή. Όπως δηλαδή ενταχθήκαμε οργανικά στο σώμα του Χριστού με μία πράξη που συμβολίζει συμμετοχή στον θάνατό του, έτσι θα συμμετάσχουμε πραγματικά και στην ανάστασή Του» (Ρωμ. 6, 4-5).

Με τη θεία Κοινωνία. Η μετοχή του ανθρώπου στον Σταυρό δεν σταματά με το βάπτισμα και το συνακόλουθο βεβαίως χρίσμα. Συνεχίζεται διαρκώς με την εν μετανοία μετοχή του πιστού στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Διότι η Θεία Ευχαριστία προσφέρει τη διακράτηση και την αύξηση της χάρης του Θεού, που εισήλθε στο βάθος της ψυχής διά του βαπτίσματος. Έτσι χωρίς το σώμα και το αίμα του Χριστού ο πιστός αδυνατίζει και μαραίνεται πνευματικά, που σημαίνει ότι οι δωρεές του Σταυρού με την Θεία Ευχαριστία ανανεώνονται και πολλαπλασιάζονται.

Ο αγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος μιλώντας για τη Θεία Ευχαριστία τονίζει τον σταυροαναστάσιμο χαρακτήρα αυτής: «Όταν προσής το φρικτώ ποτηρίω, ως απ' αυτής πίνων της πλευράς, ούτω προσής», όταν προσέρχεται δηλαδή στο φρικτώ ποτήριω, να προσέρχεται σαν να πίνεις από την ίδια την πλευρά του Σωτήρος.

Με τον αγώνα για πνευματική ζωή. Ο Χριστιανός δεν γίνεται πνευματικός, μέτοχος δηλαδή των δωρεών του Πνεύματος του Θεού, μόνο με τη συμμετοχή του στα μυστήρια. Μία τέτοια θεώρηση θα έδειχνε ότι η σωτηρία είναι αποτέλεσμα μόνο της χάρης του Θεού χωρίς την ανθρώπινη συνέργεια. Γίνεται και με τον αγώνα του για τήρηση των εντολών του Χριστού. Η τήρηση των εντολών, κυρίως της πίστεως στον Χριστό και της αγάπης στον συνάνθρωπο, τον καθιστά «ανοιχτό» στη χάρη του Θεού και του δημιουργεί τις συνθήκες ορθής μετοχής του στα μυστήρια. Η τήρηση όμως αυτή δεν είναι εύκολη. Απαιτεί σκληρό αγώνα κατά των παθών και των αμαρτιών, ακόμη δε και κατά του

αρχεκάκου διαβόλου, που μας πειράζει μέσω των παθών. Έτσι η πνευματική ζωή αποτελεί κυριολεκτικά «μάτωμα» της ψυχής, δόση αίματος, κατά το «δος αίμα και λάβε Πνεύμα», μ' ένα λόγο κατανοείται ως συσταύρωση με τον Χριστό. «Ει τις θέλει οπίσω μου έρχεσθαι, απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον σταυρόν αυτού καθ' ημέραν και ακολουθείτω μοι» (Λουκ. 9, 23).

Ο Σταυρός του Χριστού αποτελεί τη σωτηρία μας. Αυτός είναι η ωραιότητα της Εκκλησίας και η καθέδρα της ορθόδοξου θεολογίας. Κατά τον υμνογράφο «Σταυρός ο φύλαξ πάσης της οικουμένης, Σταυρός η ωραιότης της Εκκλησίας, Σταυρός βασιλέων το κραταιώμα, Σταυρός πιστών το στήριγμα, Σταυρός αγγέλων η δόξα και των δαιμόνων το τραύμα». Δεν έχουμε παρά να Τον ζούμε καθημερινά με τον τρόπο που είπαμε. Η καθημερινή διαπίστωσή μας θα είναι η συνεχής μεταμόρφωσή μας, όχι από πλευράς ασφαλώς φύσεως, αλλά από πλευράς τρόπου ζωής. Με τον τρόπο αυτό θα ανήκουμε και εμείς σε εκείνους που χαρμονικά θα προσμένουν το «σημείον» του Υιού του ανθρώπου, τον Σταυρό, όταν ως σύμβολό Του θα εμφανιστεί κατά τη Δευτέρα Του Παρουσία.

πρωτ. π.Γεωργίου Δορμιπαράκη

Πατερικά Λόγια

ΟΤΑΝ ΕΙΣΑΙ στην έκκλησία για να μεταλάβεις τὰ θεῖα μυστήρια τοῦ Χριστοῦ, μὴ βγεῖς ἔξω χωρὶς νὰ ἔχεις τὴν τέλεια εἰρήνη. Μείνε στὸ ἴδιο μέρος καὶ μὴ φύγεις μέχρι τὴν ἀπόλυση. Νὰ σκέπτεσαι πὼς εἶσαι στὸν οὐρανὸ μαζὶ μὲ τοὺς Ἁγίους Ἀγγέλους γιὰ νὰ συναντήσεις τὸν Θεὸ καὶ νὰ τὸν ὑποδεχθεῖς μέσα στὴν καρδιά σου. Νὰ προετοιμάζεσαι γιὰ τὴ Θεία Κοινωνία μὲ φόβο καὶ τρόμο πολὺ, γιὰ νὰ μὴ μεταλάβεις ἀνάξια τὶς Ἁγίες δυνάμεις.

Ἀββᾶς Φιλήμων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1. Δευτέρα 8 Απριλίου **6 μ.μ.** Ιερό Ευχέλαιο μετά ομιλίας. Θα τεθεί σε προσκύνηση τεμάχιο Ιερού Εφθάνου της Αγίας ενδόξου και Ισαποστόλου Ελένης.
2. Τρίτη 9 Απριλίου **6:00 μ.μ.** Μέγα Απόδειπνο. Απογευματινό κήρυγμα.
3. Τετάρτη 10 Απριλίου **6:30 μ.μ.** Βραδινή Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία.
4. Πέμπτη 11 Απριλίου **6 μ.μ.** Μέγα Απόδειπνο.
5. Παρασκευή 12 Απριλίου **7- 9:00 π.μ** Προηγιασμένη Θ. Λειτουργία.
7:00 μ.μ. Ακολουθία Γ' Χαιρετισμών.
9:00 μ.μ. Ακολουθία Χαιρετισμών για εργαζομένους.
6. Σάββατο 13 Απριλίου **7- 9:30 π.μ** Όρθρος και Θ. Λειτουργία. Μαρτίνου πάπα Ρώμης **6 μ.μ.** Εσπερινός.
7. Κυριακή 14 Απριλίου Δ' Νηστειών **6 μ.μ.** Κατανυκτικός Εσπερινός θα ομιλήσει ο Πανοσιολογιώτατος Αρχ. π. Νεκτάριος Μουλατσιώτης, καθηγούμενος Ι.Μ. Σεραφείμ του Σάρωφ Τρίκορφο Φωκίδας Ι.Μ. Φωκίδας.
Θέμα: Οι τέσσερις επιθέσεις του Σατανά πριν παραδώσουμε την ψυχή μας στα χέρια του Θεού.